

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 23 73

F: 01 471 29 78

E: gp.mo@gov.si

E: glavna.pisarna@mors.si

www.gov.si

Številka: 4301-42/2025-52

Ljubljana, dne 20. 02. 2026

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Informacija o nameravani vzpostavitvi nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 – ZF) in za izvrševanje Akcijskega načrta za krepitev odpornosti države in družbe (sklep Vlade Republike Slovenije, št. 80100-1/2025/2 z dne 13. 3. 2025) je Vlada Republike Slovenije na ___ seji dne _____ pod ___ točko dnevnega reda sprejela naslednji

S K L E P

Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Informacijo o nameravani vzpostavitvi nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Prejmejo:

– ministristva in vladne službe.

2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Boštjan Pavlin, mag., državni sekretar na Ministrstvu za obrambo,
- Mateja Rokvič, generalna direktorica Direktorata za obrambne zadeve na Ministrstvu za obrambo,
- Matevž Frangež, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport,
- Tanja Permozer, vodja Slovenske vesoljske pisarne na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport.

3. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Vesolje postaja ključni dejavnik v sodobni varnosti in obrambi, pa tudi na drugih področjih delovanja države in družbe. Ob hitrem razvoju in številnih prednostih vesoljskih sistemov in storitev (v nadaljnjem

besedilu: vesoljske zmogljivosti) se pojavlja vedno več dejavnosti, pri katerih so vesoljske zmogljivosti ključne za delovanje države.

Za učinkovito upravljanje dostopa do vesoljskih zmogljivosti na nacionalni ravni se v okviru Ministrstva za obrambo načrtuje vzpostavitev nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti (v nadaljnjem besedilu: nacionalno vozlišče) – kot enovite sistemske in operativne rešitve, ki bo kot integrirana platforma zagotavljala boljšo dostopnost, interoperabilnost in uporabnost vesoljskih zmogljivosti iz različnih virov in glede na različne uporabniške zahteve, za vse ključne deležnike.

Z vzpostavitvijo nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti bo omogočen preprost, učinkovit dostop do vesoljskih podatkov, storitev in produktov, tudi najvišjih stopenj tajnosti, za nosilce nacionalnovarnostnega sistema in druge uporabnike v RS ter s tem združitev vseh prizadevanj na nacionalni ravni tako z organizacijskega, kadrovskega, materialnega, tehnološkega, razvojno-raziskovalnega kot tudi gospodarskega vidika.

Nacionalno vozlišče se oblikuje v okviru programa Civilna varnost iz vesolja (Civil Security from Space, CSS) Evropske vesoljske agencije (European Space Agency, ESA) oziroma novega programa ESA Evropska odpornost iz vesolja (European Resilience from Space, ERS). Vzpostavi se na Ministrstvu za obrambo, v okviru organizacijske enote, pristojne za obrambne zadeve.

Z vzpostavitvijo nacionalnega vozlišča se v pomembnem delu implementira ukrep št. 47: »Izboljšati organiziranost ter povezljivost na področju domene vesolja«, predviden v Akcijskem načrtu za krepitev odpornosti države in družbe (sklep Vlade Republike Slovenije, št. 80100-1/202/2 z dne 13. 3. 2025).

Za vzpostavitev in delovanje nacionalnega vozlišča bo treba zagotoviti ustrezne finančne, kadrovske in materialno-tehnične vire oziroma sredstva, ki bodo, skupaj z načrtom in časovnico potrebnih aktivnosti, celovito opredeljeni v akcijskem načrtu za vzpostavitev nacionalnega vozlišča, ki ga bo pripravilo Ministrstvo za obrambo skupaj z Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport ter medresorsko delovno skupino za vesolje. Akcijski načrt bo izdelan in predložen Vladi v seznanitev predvidoma v prvi četrtini leta 2026.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Za nastale finančne posledice v okvirni skupni višini 3,000.000 EUR v letu 2026 ter 5,000.000 EUR v letu 2027 bo finančna sredstva zagotovil proračunski uporabnik 1911 Ministrstvo za obrambo. Finančna sredstva bodo namenjena za plačilo stroškov dela, stroškov zunanjih izvajalcev, opremo in usposabljanje ter morebitne druge stroške, ki bodo identificirani v okviru akcijskega načrta. V nadaljnjih obdobjih pa bodo finančna sredstva za implementacijo vesoljskega programa v okviru državnega proračuna zagotavljali pristojni organi nacionalne varnosti in drugih resorjev, zlasti tistih, ki bodo uporabniki vesoljskih zmogljivosti prek nacionalnega vozlišča, v skladu z izhodišči akcijskega načrta.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV: /				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: / (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:			NE	
- pristojnosti občin,				

- delovanje občin, - financiranje občin.	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
V skladu s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 80/13, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) javnost ni bila povabljena k sodelovanju, saj gre za predlog sklepa vlade.	
Mag. Borut Sajovic minister	

Poslano:

- naslovniku,
- DOZ,
- DOP,
- DLO,
- GŠSV,
- SGS,
- OVS,
- URSZR.

INFORMACIJA O NAMERAVANI VZPOSTAVITVI NACIONALNEGA VOZLIŠČA ZA DOSTOP DO VESOLJSKIH ZMOGLJIVOSTI

I. UVOD

Vesolje postaja ključni dejavnik v sodobni varnosti in obrambi, pa tudi na drugih področjih delovanja države in družbe. Ob hitrem razvoju in številnih prednostih vesoljskih sistemov in storitev (v nadaljnjem besedilu: vesoljske zmogljivosti) se pojavlja vedno več dejavnosti, pri katerih so vesoljske zmogljivosti ključne za delovanje države.

Opazovanje Zemlje (angl. *Earth observation*, EO) s pomočjo satelitov in drugih senzorjev omogoča sistematično spremljanje in analizo fizikalnih, kemičnih in bioloških procesov na našem planetu. S tem zagotavlja zanesljive podatke za razumevanje sprememb v atmosferi, hidrosferi in na kopnem ter za spremljanje okoljskih in klimatskih pojavov. Takšni podatki omogočajo napovedovanje vremena, naravnih nesreč, podporo pri upravljanju naravnih virov, urbanem in kmetijskem načrtovanju ter oblikovanju politik trajnostnega razvoja. EO je ključno orodje za strateško odločanje, varovanje okolja in povečanje odpornosti družbe na globalne in lokalne spremembe. Na področju obrambe in varnosti EO omogoča izvajanje obveščevalne dejavnosti, nadzora in izvidovanja (angl. *intelligence, surveillance and reconnaissance*, ISR), kar je bistveno za situacijsko zavedanje in načrtovanje vojaških operacij.

Satelitska komunikacija (angl. *satellite communication*, SATCOM) zagotavlja prenos informacij prek komunikacijskih satelitov v Zemljini orbiti. Gre za ključno tehnologijo za zagotavljanje globalne povezljivosti, vključujoč telefonijo, televizijske in radijske prenose, internetne storitve ter varnostne in vojaške komunikacije. SATCOM omogoča prenos signalov na velike razdalje, tudi v območja, kjer telekomunikacijska infrastruktura na površju ni dosegljiva ali je onemogočena (npr. zaradi poškodb v naravnih in drugih nesrečah), ter tako zagotavlja veliko zanesljivost v primeru naravnih in drugih nesreč ali drugih kriznih razmer. Vloga SATCOM je strateškega pomena za nacionalno in mednarodno povezljivost, upravljanje kritične infrastrukture in podporo k razvoju sodobne digitalne družbe.

Določanje položaja, navigacija in merjenje časa (angl. *positioning, navigation and timing*, PNT) obsega vesoljske sisteme in tehnologije, ki omogočajo natančno določanje geografske lege, orientacijo in sinhronizacijo časa, kar je v sodobnem času nepogrešljivo tako za vojaško kot tudi civilno uporabo. PNT je temelj za transport, pomorstvo, letalstvo, kmetijstvo, telekomunikacije, geodezijo, finančne transakcije in krizno upravljanje, saj omogoča varno in učinkovito delovanje infrastrukture ter natančno koordinacijo procesov. Zanesljivost in natančnost PNT storitev sta strateškega pomena za nacionalno varnost, gospodarski razvoj in vsakodnevno življenje prebivalcev.

Zaradi povečanja dejavnosti v vesolju sta bistvenega pomena tudi situacijsko zavedanje v vesolju (angl. *space situational awareness*, SSA) in urejanje prometa v vesolju (angl. *space traffic management*, STM), ki z namenom zagotavljanja varnosti vesoljskih operacij zajemata sistematično spremljanje, zaznavanje in analizo objektov ter dogodkov v Zemljini orbiti in širšem vesolju, ki lahko vplivajo na delovanje satelitov, vesoljskih plovil in kritične infrastrukture oziroma koordinacijo vesoljskega prometa za zmanjševanje tveganja trkov, preprečevanje motenj v delovanju satelitov ter zagotavljanje varnosti vesoljskih operacij.

Za učinkovito upravljanje dostopa do vesoljskih zmogljivosti je treba oblikovati enovito sistemsko in operativno rešitev na nacionalni ravni, ki bo na povezan, uporabniku prijazen način združevala dostop do vesoljskih zmogljivosti iz različnih virov in glede na različne uporabniške zahteve.

Vesoljski program Republike Slovenije za področje nacionalne varnosti se kot temeljni usmerjevalni dokument, ki opredeljuje vizijo, cilje in ukrepe za razvoj področja vesolja z vidika nacionalne varnosti, osredinja na trajnostno in varno vključevanje vesoljskih zmogljivosti v nacionalnovarnostni sistem. Kot ključni strateški cilj opredeljuje visoko raven pripravljenosti in odzivnosti na varnostne grožnje in tveganja, ki se pojavljajo v vesolju ali izhajajo iz vesolja ter omogoča uporabo vesoljskih zmogljivosti za

podporo vseh podsistemov nacionalne varnosti. Program kot eno ključnih rešitev predvideva vzpostavitev nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti (v nadaljnjem besedilu: nacionalno vozlišče), ki bo kot celovit nacionalni sistem za učinkovit in avtonomen dostop do različnih vesoljskih zmogljivosti zagotovil kontinuiteto in nemoteno delovanje države v kriznih situacijah.

Pomen dostopa do vesoljskih zmogljivosti je bil prepoznan tudi v okviru ugotovitev vaje ODPOORNOST24, na podlagi katere je Vlada sprejela Akcijski načrt za krepitev odpornosti države in družbe (Sklep Vlade Republike Slovenije, št. 80100-1/202/2 z dne 13. 3. 2025, v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt), vključno z ukrepom št. 47: »Izboljšati organiziranost ter povezljivost na področju domene vesolja«. Ministrstvo, pristojno za obrambo, kot nosilec navedenega ukrepa, je v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za vesolje, ter medresorsko delovno skupino za vesolje pripravilo Načrt za izvedbo ukrepa št. 47, ki se osredinja na normativno ureditev, organizacijo, pridobivanje znanja, kadrovske virov in strateški pristop. Pri tem načrt predvideva tudi zasnovo in vzpostavitev nacionalnega vozlišča, s čimer se v pomembnem delu implementira ukrep št. 47 akcijskega načrta.

II. NAMEN IN KLJUČNE REŠITVE VZPOSTAVITVE NACIONALNEGA VOZLIŠČA

Z izgradnjo nacionalnega vozlišča kot integrirane platforme bo vzpostavljen celovit nacionalni sistem za učinkovit in avtonomen dostop do vesoljskih zmogljivosti v podporo nacionalni varnosti, s poudarkom na kibernetiki varnosti, podatkovni suverenosti, uporabi umetne inteligence in strateški uporabi vseh vrst vesoljskih storitev, pri čemer bo omogočal tudi sistemsko podporo drugim institucijam države in družbe, kjer so vesoljske zmogljivosti ključne za izvajanje njihovih nalog.

Osnovni cilj je omogočiti sodelovanje med različnimi institucijami in uporabniki, krepiti trajnostno upravljanje vesoljskih zmogljivosti ter podpirati razvoj tehnologij in rešitev, ki temeljijo na informacijah, pridobljenih s pomočjo vesoljskih sistemov. S tem se vzpostavi učinkovita, povezana in uporabniku prijazna infrastruktura, ki bo služila kot temelj za razvoj trajnostne, podatkovno podprte prihodnosti Republike Slovenije.

Z vzpostavitvijo nacionalnega vozlišča bo omogočen preprost, učinkovit dostop do vesoljskih podatkov, storitev in produktov, tudi najvišjih stopenj tajnosti, za nosilce nacionalnovarnostnega sistema in druge uporabnike v Republiki Sloveniji ter s tem združitve vseh prizadevanj na nacionalni ravni tako z organizacijskega, kadrovskega, materialnega, tehnološkega, razvojno-raziskovalnega kot tudi gospodarskega vidika.

Nacionalno vozlišče bo kot interoperabilna rešitev za dostop do vesoljskih storitev na enem mestu omogočala integracijo ključnih sistemov na področjih zagotavljanja obrambe, varnosti in odpornosti ter delovanja države in družbe, zlasti SATCOM, EO, PNT, SSA idr. Predvideva tudi združitev vseh nacionalnih vstopnih točk in nacionalnih avtoritet na področju vesolja, kjer je to smiselno in mogoče, v en situacijski center z delovanjem 24/7. Vozlišče bo pridobivalo informacije prek vesoljskih zmogljivosti, do katerih lahko država dostopa kot članica Evropske unije in Nata ali na podlagi sklenjenih bilateralnih oziroma multilateralnih sporazumov, različnih komercialnih sistemov ter lastnih virov, jih analiziralo, združevalo in distribuiralo uporabnikom, tako nacionalno-varnostnem sistemu kot ostalim državnim deležnikom, zlasti Slovenski vojski, Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Policiji ipd.

Nacionalno vozlišče se bo oblikovalo v okviru programa Civilna varnost iz vesolja (Civil Security from Space, CSS) Evropske vesoljske agencije (European Space Agency, ESA) oziroma novega programa ESA Evropska odpornost iz vesolja (European Resilience from Space, ERS). Vzpostavilo se bo na ministrstvu, pristojnem za obrambo, v okviru organizacijske enote, pristojne za obrambne zadeve. Ministrstvo za obrambo je nosilec dveh izmed treh podsistemov nacionalne varnosti – obrambe ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – ter s tem pomemben uporabnik vesoljskih zmogljivosti, njegova organiziranost pa omogoča delovanje nacionalnega vozlišča 24/7.

Za vzpostavitev in delovanje nacionalnega vozlišča bo treba zagotoviti ustrezne finančne, kadrovske in materialno-tehnične vire oziroma sredstva, ki bodo celovito opredeljeni v akcijskem načrtu za vzpostavitev nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti.

Za nastale finančne posledice v okvirni skupni višini 3,000.000 EUR v letu 2026 ter 5,000.000 EUR v letu 2027 bo finančna sredstva zagotovil proračunski uporabnik 1911 Ministrstvo za obrambo. Finančna sredstva bodo namenjena za plačilo stroškov dela, stroškov zunanjih izvajalcev, opremo in usposabljanje ter morebitne druge stroške, ki bodo identificirani v okviru akcijskega načrta. V nadaljnjih obdobjih pa bodo finančna sredstva za implementacijo vesoljskega programa v okviru državnega proračuna zagotavljali pristojni organi nacionalne varnosti in drugih resorjev, zlasti tistih, ki bodo uporabniki vesoljskih zmogljivosti prek nacionalnega vozlišča, v skladu z izhodišči akcijskega načrta.

III. AKCIJSKI NAČRT

Ministrstvo, pristojno za obrambo, bo v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za vesolje, ter medresorsko delovno skupino za vesolje pripravilo akcijski načrt za vzpostavitev nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt).

Akcijski načrt bo orodje za zagotovitev usklajenega sodelovanja med vsemi deležniki – ministrstvi, vladnimi službami in drugimi pristojnimi organi, industrijo, akademskimi institucijami in raziskovalnimi centri pri vzpostavitvi in delovanju nacionalnega vozlišča.

V okviru akcijskega načrta se bo opredelilo zlasti:

- aktivnosti za vzpostavitev nacionalnega vozlišča, vključno z ustrežno časovnico in odgovornimi deležniki;
- način upravljanja in upravljavsko strukturo nacionalnega vozlišča;
- potrebne kadrovske vire za vzpostavitev in delovanje nacionalnega vozlišča;
- potrebno infrastrukturo (predvidoma nepremičnine v lasti ministrstva, pristojnega za obrambo) za vzpostavitev in delovanje nacionalnega vozlišča;
- potrebna materialno-tehnična sredstva in ustrezno informacijsko podporo za vzpostavitev in delovanje nacionalnega vozlišča;
- potrebne finančne vire za vzpostavitev in delovanje nacionalnega vozlišča (nacionalno vozlišče se bo, med drugim, financiralo tudi prek programa ESA CSS oziroma Elementa 2 novega programa ESA ERS, v okviru državnega proračuna pa se bodo finančna sredstva zagotavljala s strani vseh resorjev, ki bodo uporabniki vesoljskih zmogljivosti prek nacionalnega vozlišča).

Akcijski načrt bo izdelan in predložen Vladi v seznanitev predvidoma v prvi četrtini leta 2026.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO